

Izhaja vsak četrtek in stane po pošti pošiljan letno Din 52, polletno Din 26, trimesečno Din 13. Narodna se pošilja vnaprej na upravo lista: »Narodni Gospodar« v Mariboru, Frančiškanska ul. 14.

NARODNI GOSPODAR

ORGAN NARODNE RADIKALNE STRANKE ZA MARIBORSKO OBLAST.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Isti se ne vračajo. Cene oglasov po dogovoru, za večkratne oglase primeren popust. Otvorjene reklamacije poštne proste. Ček. račun poštne urada Ljubljana št. 13.860.

6a. številka.

MARIBOR, dne 8. februarja 1925.

2. letnik.

Volilci, pogledjte, nasilneži in prevaranti so razgaljeni. Samostojna demokracija se potaplja v lastnih lažeh.

НАРОДНА РАДИКАЛНА СТРАНКА
ГЛАВНИ ОДБОР

БЕОГРАД, 25. januara 1925.

ОДБОРУ NARODNE RADIKALNE STRANKE

Glavni Odbor Narodne Radikalne Stranke, daznavši da se unosi zabuna u redove strankinih pristalica zbog kandidatske liste u mariborskoj izbornoj oblasti, smatra za dužnost da Vas izvesti: da je službena kandidatska lista Narodne Radikalne Stranke u mariborskoj oblasti samo lista čiji je nosilac Dr. Rudolf Ravnik; da nikakvu drugu listu Glavni Odbor ne priznaje za službenu listu strankinu; da nijedan član stranke ne može i ne sme da bude na kakvoj drugoj listi, i da svi članovi stranke mogu i moraju u izborima od 8. februara ove godine glasati samo za listu Dra. Rudolfa Ravnika.

Izveštavajući Vas o ovome i moleći Vas da sve radikale i prijatelje radikala o ovome izvestite, šaljem Vam radikalsko pozdravlje.

Potpredsednik

Glavnog Odbora,

J. B. Jovanović

S predstojeće okružnice so temeljito ovržena vsa dosedanja obrekovanja, natolcevanja in varanje javnosti v časopisju samostojnih demokratov. Do kosti in mozga je blamiran in osmešen tudi dr. Žerjav, ki je poslal »Taboru« z dne 5. t. m. iz Beograda brzojavno poročilo, da je ministrijski predsednik in šef Narodne radikalne stranke poslal Dolničarju brzojavno pismo, kjer pravi, da imajo on in tovariši popolnoma proste roke glede kandidature na dr. Pivkovi listi.

Večna sramota za samostojne demokrate je, da na tako umazan in nizkoten način vlačijo v dnevno politiko onega N. Pašića, kateri je osivel v borbi za svobodo kraljevine Srbije in kateremu se imamo tudi mi Slovenci zahvaliti, da dihamo svobodni zrak v svobodni Jugoslaviji. Bil je to preišljen trik v zadnjih dneh volilne borbe, zbegati napredne

volilce in jih pridobiti za svojo skrahirano stranko.

V faksimilu (fotografiji) prinašamo brzojav vodstva Narodne radikalne stranke iz Beograda, ki se je postavila odločno proti koristolovskim uskokom Dolničar in Co. Do 1. februarja bi bili morali oni trije uskoki preklicati kandidature na dr. Pivkovi listi. Tega niso storili in so s tem glasom »Samouprave« iz stranke izključeni.

»Narodnega bloka« v mariborski oblasti ni! Je pa močna radikalna stranka, ki je zbrala okrog sebe vse, kar je bilo poštenega v prejšnji demokratski stranki in upostavila veliko število kmečkih organizacij. Popoln polom Žerjavove stranke nastopi v nedeljo 8. t. m. Vsak glas, oddan samostojnim demokratom, gre v prilog klerikalcem. Volilci, držite se tega dejstva!

Naprednjaki Maribora.

Jutri, v nedeljo, se vršijo skupščinske volitve. Naši nasprotniki se pripravljajo na vse načine, da bi zatrli in preprečili našo zmago, ki nam je že zasigurana. Delajo na to, da bi dobili premoč v Sloveniji, prav posebno pa v mariborski oblasti. Mi kot odločni zagovorniki reda in miru ter svobode energično obsojamo demokratsko nasilje, ki se je razpaslo po naši divni mariborski oblasti. Mi ne smemo dopustiti, da se to nasilje in divjaštvo še bolj razširi in ukorenini, zaradi tega moramo to početje odstraniti bodisi na ta ali oni način. Najlepša priložnost nam je pa dana, da jutri 8. februarja glasujemo vsi za Narodno radikalno stranko, ki ima 9. skrinjico. Ako bomo to storili, se nam ni treba več bati oziroma okušati nasilne politike samostojne demokratske stranke!

Ako se hočemo otresti demokratske reakcije, volimo 9. škrinjico.

G. Pašić pozval Žerjava na odgovornost.

Gospod Nikola Pašić je izjavil včeraj zjutraj našemu delegatu v Beogradu, da on ni podpisal nobenega telegrama na g. Dolničarja in da je poročilo »Jutra« jedna obična izborna prevara, ki gre preko meje. Zato bo pozval dr. Žerjava na odgovornost, ker je on odgovoren za ta falzifikat. Odlok glavnega odbora Narodne radikalne stranke je v veljavi, Dolničar in drugovi so izključeni. Tudi jaz sam na tem ne morem nič spremeniti.

Popoldne je dr. Žerjav izjavil, da on ne ve o nikakem telegramu in da je on popolnoma nedolžen.

Državni proletarijat voli edino le 9. škrinjico.

Ljudstvo bo sodilo.

Jutri bodo volitve, na katerih se bo odločilo, kdo naj opravlja z našo državo. To je važno vprašanje, ki pretresa našo državo že od razpada pa do danes. Do sedaj se še ni mogla ustvariti močna večina, ki bi na podlagi ustave pričela s pozitivnim gospodarskim delom. Bili so večni prepiri za državno-pravno vprašanja, ali naj bo avtonomija, ali centralizem, ali republika, medtem ko se niso upoštevale gospodarske potrebe ljudstva.

Tudi v naši mariborski oblasti ni prišlo še do volitev oblastne skupščine do danes, ker so to sprečavali naši avtonomni klerikalci. Ti nosijo krivdo, da se ni začelo tudi v mariborski oblasti s pozitivnim gospodarskim delom.

Te volitve morajo odločiti, ali se naj vodi politika s praznim kričanjem naprej, ali se naj začne resno delati.

Narodna radikalna stranka bo izšla iz volitev z 140 mandati in popolnoma v rokah nas Slovencev je, da s svojimi kroglicami dokažemo, da hočemo tudi mi pozitivno delati, da hočemo s srbskimi brati radikali ustvariti mogočno državno stavbo, v kateri bo procveto blagostanje vseh treh bratov: Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Dovolj je bilo kričanja in praznega besedičenja, hitimo sedaj resno delati in vrzimo svojo kroglico v 9. skrinjico, da pokažemo, da smo resni in da hočemo s pozitivnim delom v največji stranki v državi, Narodni radikalni, graditi našo bodočnost.

Vsem volilcem!

Šest let je preteklo, od kar se nam je zgradila stavba naše države na žrtveniku krvi srbskega delovnega ljudstva in naših dobrovoljcev.

Šest let še ni prišlo do pravega gospodarskega delovanja v prid celokupnega ljudstva v državi.

Šest let so kričale opozicijske stranke in strančice, vsak je hotel imeti svojo ustavo, vsak je hotel imeti svojo obliko države.

Danes je prišel zopet trenutek, da volilci odločijo, ali hočejo naprej kričanje in zabavljanje, ali hočejo, da začne parlament enkrat pozitivno delovati v gospodarski dobrobit vseh državljanov.

V mariborski oblasti so samo dve fronti. Ena je klerikalna, druga je pa naša Narodna radikalna, ki bo predstavljala v bodočem parlamentu najmanj 140 mandatov. Vse ostalo pa so le brezpomembne grupe, ki so produkt politične nezrelosti njenih volilcev in voditeljev.

Potrebno je v interesu vsakega poedinca, kakor tudi države, da se podpre najmočnejša stranka, to je Narodna radikalna, da se preide enkrat na pozitivno gospodarsko delo.

Volilci, premislite to sedaj dobro. Vsako kasnejše kričanje bo zastonj.

Sedaj je prišel čas, da Vi odločite.

Naša škrinjica je

!! 9. !!
DEVETA!

Maribor govori.

Shod pred dvema leti in danes. — Dr. Ravnik, Grafenauer, Alijančič, Belšak pridejo navdušeno pozdravljeni v dvorano. — Predsednik Tavčar otvori točno ob 20. uri zborovanje. — Pismo notranjega ministra Maksimovića. — Može-kandidati govore. — Zaključek ob pol 11. uri zvečer. — Burne ovacije Pašiću, dr. Ravniku in kandidatom po Aleksandrovi cesti.

Pred dvema leti je zborovala radikalna stranka v Kazinski dvorani pri 150 poslušalcih. Govoril je minister financ Stojadinović kot nosilec liste za mariborsko oblast. Može resen in strokovnjak v finančnih zadevah, brat Srb je prišel, da se sporazume z brati Slovenci. Bil je izžvižgan ne od slovenskega ljudstva, ne od Mariborčanov, izžvižgan je bil od plačanih demokratov, današnjih »lažiblokašev«.

Danes, po dveh letih, zborovala je Narodna radikalna stranka pri polni kazinski dvorani, s 700 ljudi (po lažiblokaško čez 3000). Bila je to manifestacija in mirno lahko trdimo: najlepše, najživahnejše in najsložnejše zborovanje v mariborski oblasti.

Lažiblokaši so razvili dva dni preje živahno agitacijo, da se zborovanje ne vrši, v strahu in preplašenosti, da ne bi ljudje čuli trde resnice. Zato so poslali par fantov od 16. do 18. leta, da bi zborovanje s surovimi žaljivkami motili. Tako so zaklicali pri govoru starega poštenjaka Alijančiča »Habt acht«, »Ruht«, na kar ga je neki starejši gospod prijel za ušesa in poučil o dostojnosti. Tako je bil narejen red.

Celo zborovanje se je vršilo dostojno, živahno, z neprestanim in burnim odobravanjem in s pikrimi opazkami na nasprotnike. Narodna radikalna stranka je lahko ponosna na ta zbor in le škoda, da ni prišel brat Srb, minister Maksimović, da bi se na oči prepričal, kakšno je slovensko ljudstvo in ali postoji radikalna stranka.

Točno ob 20. uri so prišli kandidati NRS v dvorano burno pozdravljeni. (Živijo Ravnik, Grafenauer, Alijančič, Belšak, živijo deveta, naša je deveta.)

Podpredsednik obl. odbora g. Janko Tavčar je pozdravil vse navzoče in obrazložil, zakaj se ni mogel udeležiti našega shoda g. minister Maksimović. Nato je prečital sledeče pismo:

КРАЉЕВИНЕ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ДЕЛА
КАБИНЕТ

Beograd, 4. II. 1925.

Okružnom Odboru Narodne Radikalne Stranke Maribor.

Žaleči što nisam imao mogućnosti lično prisustvovati Vašem okružnom zboru u Mariboru, pozdravljam Vas i Vaše drugove, i molim da verujete da su moji poslovi bili ovih dana takvi, da se, i pored najbolje volje, nisam mogao udalжити iz Beograda.

Ministar Unutr. Dela B. Maksimović.

Nato poda besedo nosilcu liste g. dr. Ravniku. (Burne in gromovit aplavz.)

Narodna radikalna stranka ima najlepšo zgodovino v naši državi in se s ponosom lahko kosa z zgodovino in tradicijami vseh svetovnih strank. Ta stranka se je ustvarila na žrtveniku svobodoljubja srbskega delovnega ljudstva. Srbski kmet, srbski delavec in pošteti intelektualci so si postavili program osvoboditve srbskega ljudstva izpod turškega in pozneje izpod Habsburžanom prijaznega Obrenovičevega jarma.

Radikalna stranka je ta svoj program tudi točno izvršila, ona je šla celo naprej in nas ujedinila v skupni državi vse Srbe, Slovence in Hrvate.

Zato smo mi danes ponosni, da pripadamo tej stranki velikih del, ki je razširila svoj program tudi na nas Slovence in Hrvate.

Potem povdarja, da je stranka v prvih početkih naletela na odpor vseh strank, zlasti demokratske, ki je kričala, da je naša stranka velesrbska itd.

Danes smo ta odpor premagali in se udeležujemo pridno in mirno ter z uspehom razširjamo veliko idejo radikalne stranke, ki je že zavzela globoke korenine v našem ljudstvu.

Nato kritizira negativno politiko SLS in ostalih stranic in tudi demokratov, ki v svoji domišljiji in neresni politiki diskreditirajo celokupno slovensko javnost.

Dolžnost nas Slovencev je, da direktno informiramo mogočno radikalno stranko potom naših radikalov in da se ne poslužujemo slabih mešetarjev, ki so šest let slabo mešetarili.

Nato razvija gospodarski program ter povdarja, da je neobhodno potrebna stalnost uradništva, razširjati in podpirati zadrugetarstvo, delavske strokovne organizacije, rešiti vprašanje hišnih najemnikov, upokoencev in invalidov. Potrebno je nehati s spori z državnopravnimi vprašanji in započeti pozitivno gospodarsko politiko.

Naloga radikalov pa je, da vodijo v mariborski oblasti politiko miru in prijateljstva z vsemi strankami v vseh vprašanjih, ki se tičejo gospodarstva delovnega ljudstva.

V ostalem pa bo ona pomagala vsem in vsakemu, ki je pomoči potreben in to brez razlike političnih strank.

Govornik zaključuje: ako hočete, da pridemo do pozitivnega dela, bode te vi in še na tisoče drugih volili 9. skrinjico!

Med govorom je bil večkrat burno aklamiran, po govoru pa je sledilo večminutno odobravanje in živijo-klici na dr. Ravnika.

Nato poda g. Tavčar besedo g. Alijančiču, srekemu kandidatu za Maribor.

G. Alijančič izvaja: Mi upokojenci, invalidi in hišni najemniki smo bili dosedaj razcepljeni na različne stranke in moramo ugotoviti, da je naš položaj vedno isti. Nobena stranka se za nas ni brigala, edino radikali so bili tisti, ki so sprožili naše vprašanje in nas pozvali, da na njihovi listi kandidiramo.

Mi moramo to znati ceniti in s tem da glasujemo mi upokojenci, hišni najemniki, invalidi vsi, moramo začeti resno reševati naš gospodarski položaj. V tem imenu kličem: živijo 9. skrinjica, živijo nosilec dr. Ravnik. (Burno odobravanje.)

G. Belšak, kandidat-namestnik govori v temperamentnem govoru in povdarja, da je slovensko delavstvo razcepljeno in da se lovi v lepih frazah, od katerih delavstvo nikdar ne bo sito. Pokazuje na srbsko delavstvo, ki uživa zaščito radikalne stranke in na njegov gospodarski položaj. Omenja tudi delavstvo v drugih državah in njihove strokovne organizacije.

Ni drugega izhoda iz situacije za nas, kakor da se priključimo močni stranki v državi in se z njo borimo za ureditev našega gospodarskega stanja. Zato bo naša skrinjica 9. (Gromovit in burn aplavz.)

G. Grafenauer burno pozdravljen izvaja, da pozdravlja navzoče iskreni ljudski prijatelj in pripominja, da pripada zborovanje enemu najlepšemu v njegovem političnem delovanju, ker sije iz oči udeležencev pogum, vztrajnost in edinstvo. Seveda bi se še bolj veselili, ako bi se nahajal med nami tudi g. minister notranjih zadev, kateri bi se med drugim tudi prepričal o kompaktnosti naše organizacije in tudi o položaju, v katerega se prizadeva spravljati nas in naše pobožne nasprotnike »jedični klub«. (Ploskanje.)

Povdarjal je tudi, da imamo mi Slovenci poseben talent za organizacijsko delo, katero zmožnost naj bi mi v bratski slogi prenesli tudi na naše brate Srbe. Nato se je dotaknil dveh momentov: »Narodnega bloka«, kateri v mariborski oblasti sploh ne obstoji in o takozvanem »bratskem sporazumu«, ki ni za nas Slovence nič drugega, kot nabiralnica volilnih kroglic v prid Slovenske ljudske stranke. Mi Slovenci se nimamo z brati Srbi sploh nič za sporazumeti, ker med nami ne obstoja noben nespzum. Vsled tega je volilna reklama tega bratskega sporazuma popolnoma brezpotrebna. Kdor podpira v tej obliki »bratski sporazum«, ta podpira akcijo demagoga Radića, katerega služabnik je bila Davidović-Korošćeva vlada. (Ploskanje in pritrdjevanje.) Mi radikali pa gremo po poti narave, in ta pot je, da se združimo z mogočno Narodno radikalno stranko, od katere moramo mi Slovenci z vso sigurnostjo pričakovati izpolnitev naših najpotrebnejših želja in zahtev, med katere spada v prvi vrsti tudi izpolnitev mariborske oblasti, katero si je prizadevala Davidović-Korošćeva vlada, če že ne popolnoma ukiniti, pa gotovo občutno okrhati. Poziva navzoče k edinstvu in k odločnemu nastopu dne 8. februarja 1925 za Narodno radikalno stranko, v kateri Slovenci še do danes nismo imeli svojega zastopnika in katere skrinjica je deveta.

K besedi se je še oglasil g. Medvešček, član SLS, ki je povdarjal, da je avtonomija tista, ki bo pomagala slovenskemu ljudstvu. Grafenauer mu je s kratkimi in jedrnatimi besedami povedal, da do sedaj avtonomija ni nič prinesla in tudi nič prinesla ne bo. — Ker se ni nihče več oglasil k besedi, je predsednik zaključil zborovanje s klicem: »Živijo NRS, živijo dr. Ravnik!« (Burno odobravanje in živijo klici Pašiću in dr. Ravniku.)

Po zborovanju so šli zaupniki skupno z nosilcem liste dr. Ravnikom, v spremstvu množice, po Aleksandrovi cesti, kjer so manifestirali s klici: »Živijo Pašić, živijo dr. Ravnik!«

Volilno gibanje.

Preplašenje. Dr. Pivkov »Tabor« napada v svoji onemogli jezi dr. Ravnika, češ da so vesti o nameravanem atentatu, s katerim so falzificirali naši demokrati javnost, neresničen. Ne samo, da smo dobili poročila od poedincev, temveč smo se informirali tudi pri oblasteh, ki so nam izjavile, da imajo tudi one poročila, da se nekaj pripravlja ob prihodu notranjega ministra Maksimovića. Zato vzdržujemo našo trditev celotno kot resnično. Na srečo pa pridejo lažiblokaški falzifikati hitro na dan.

Domišljavost in baharija. »Tabor« in »Jutro« ob vsaki priliki pišeta, da bo dobil Narodni blok 150 mandatov pri teh volitvah. Ta domišljavost meji že na blaznost. Ne bo dobil Narodni blok 150 mandatov, dobila jih bo Narodna radikalna stranka. Dr. Pivkova lista pa je le predstavnik pol priglufanega ljubljanskega mandata. Danes stoji že trdno, da bodo zleteli takoj po volitvah patološko kriminalni demokratiški tipi iz vlade, ker jih bo ljudstvo tudi samo — obsodilo.

Dr. Pivko je prelomil besedo. Mi smo na podlagi dokumentov ugotovili, da se je dr. Pivko s častno besedo zavezal, da bo kandidiral samo pod pogojem, ako bo Nacionalni blok v Beogradu potrjen. Istočasno smo na podlagi dokumentov dokazali, da Nacionalni blok v Mariboru ni potrjen od glavnega odbora Narodne radikalne stranke. Ker g. dr. Pivko do danes ni preklinal svojo kandidaturo, spada on med ostale demokratske besedolomce in nima pravice trkati na svojo poštenost. »Tabor« nam v tej zadevi ni dal nobenega odgovora, ker mu je pač sapa ob svetli resnici zastala.

»Jutro« napada dr. Ravnika, da je hodil le ob nedeljah agitirati na Koroško s svojo Glasbeno Matico, med tem ko so drugi bili cel čas na Koroškem. Pri tem je sigurno mislilo na g. dr. Müllerja, njihovega odličnega pristaša in prvaka, ki si je dal redno vsako pot po masnih advokatskih tarifnih plačati. Celo agitacijo na Koroškem je izvedel dr. R. Ravnik na lastne stroške, v kolikor pa on ni mogel izvesti način plebiscita po svojem načinu skupno s koroškim narodnim borem g. Grafenauerjem, je kriv, dr. Žerjav in Brejc, ki sta bila takrat predstavnika Narodne vlade. Na njegovo glavo je nemško-avstrijski »Volksrat« razpisal 200.000 kron. To je dokaz, da je bil mož že kot privaten agitator Nemcem silovito opasen.

Razburjeno »Jutro«. Mi smo prinesli v zadnji številki izjavo bivšega italijanskega oficirja o delovanju dr. Pivka na italijanski fronti. Mi nismo k temu dodali nobenega komentarja, ker je to stvar ankete dobrovoljcev, da se oni kot edini kompetentni forum o tej stvari izjavljajo. Mi bomo v bodočnosti tudi to stvar pokrenili, da si bo javnost na jasnem. To, kar pa »Jutro« in ostala dr. Žerjavova glasila pišejo, smrdi že a priori po falzifikatih.

Dr. Žerjav pred padcem. Samostojni demokrati so se v Beogradu tako osovražili, da po svojih intrigah, lažeh, falzifikatih in mistifikacijah, kakor nam je izjavil višji funkcionar Narodne radikalne stranke in minister, da komaj čakajo, da vržejo po 8. februarja ta domišljav in korupten privesek iz vlade ven.

Nameravane volilne sleparije.

Kakor izvemo iz zanesljivega vira, imajo samostojni demokrati v načrtu, da bodo zadnji dan pred volitvami in na dan volitev raznašali o naši stranki raznovrstne laži. Poslužiti se nameravajo letakov s falzificiranimi podpismi, samo da bi premotili volilce.

Mogoče je tudi, da izdajo samostojni demokrati ponarejenega »Narodnega Gospodarja«, v katerem bi pisali, da je NRS sklenila, da glasuje za Narodni blok ali kako drugo laž.

Opozarjamo vse naše volilce na take sleparije in laži! Ne nasedajte jim! NRS ne bo spreminjala svojih sklepov. Kakor hitro bi dobili v roke naš list, ki bi pisal drugače, vedite, da je falzifikat. To je zadnja številka pred volitvami!

Kdor voli 9. škrinjico, je proti nasilju polizajdemokratizma.

Habtacht — ruht! Na naš volilni shod so poslali lažiblokaši par fantkov od 16—18 let in jih naučili, da s surovimi opazkami motijo zborovanje. Med govorom kandidata g. Alijančiča, osivelega starčka, ki se je dal že pred vojno upokojiti kot častnik in pošten Slovenec iz naše krasne Gorehnjske, je zaklical neki 17. letni fantek »Habhtacht — ruht!« Zraven stoječega je ta lažiblokaška vzgoja mladega fanta nad osivelim starčkom tako razkačila, da ga je poučil s par klofutami kako se ima obnašati v dostojni družbi. To je dr. Pivkova vzgojna metoda! Radi bi videli naš napihnen lažiblokaški privesek, kako bo on izgledal, ko bode čiča Pašić zakomandiral »Ruht!«

Oblastno tajništvo Narodne radikalne stranke v Mariboru naznanja vsem mariborskim volilcem, da bode jutri na dan volitev, poslovala glavna volilna pisarna Narodne radikalne stranke, ki se nahaja v Frančiškanski ul. 14, nepretrgoma celi dan.

Lastnik: Konzorcij »Narodnega Gospodarja«. — Glavni in odgovorni urednik Ivan Pučel. — Tisk Ljudske tiskarne Maribor, Sodna ulica 20.

Naš uspeh je siguren.

Kakor dobivamo poročila od naših organizacij stojijo šance za Narodno radikalno stranko izbornu, ker se je ljudstvo že naveličalo praznega kričanja separatistov in o lažibloku pa noče sploh ničesar slišati. Naši shodi so bili prav dobro obiskani in ljudstvo je jako dovezeto za idejo Narodne radikalne stranke. Mi gremo v volitve z upanjem na siguren uspeh.

9. škrinjica
je ona Narodne
Radikalne Stranke